

Namn får eget liv - performativt motstånd

Otto: Visst, det finns ju något mycket kraftfullt i att uttala modemärkets namn – nästan som magi: -“det här är en äkta Chanel!” Modemärken har idag egna museer och kraftfull lobby för att bevaka just namnet och logon. Märket markerar inte bara äktheten utan skriver in plagget i sin egen historia, i sin egen symboliska sfär av traditioner och referenser – märket är på så vis sin egen aktör, sin egen handling. Namnet skapar en distinktion: detta vs icke-detta, X vs icke-X.

Namn blir performativa

Per: Ja, märkesnamn får eget liv. Sara Ahmed bygger vidare på John Austins teori om hur prat och tal är handlingar. Tal utför saker. Hon intresserar sig främst för performativa handlingar: handlingar som genomför ett mål, där mål och medel är ett. Att namnge är en performativ handling: genom att ge ett namn så blir namnet del av det som namnges. Namnet skapar mängder med kopplingar till andra saker. Minst lika viktigt är dock att namnet också frigör sig från dessa kopplingar.

Namn bär med sig kvalitéer och egenskaper. Ahmed skriver: “Such speech acts might involve naming: the institution is named, and in being given a name, it is also given attributes, qualities, and even character.”

Namn är mer än identitet

Namn agerar. När ett namn materialiserar gör det sig självständigt. Namn kan därför inte reduceras till representation eller identitet. Snarare är det så att namn intervenerar, de lägger sig i.

Namn har flera märkliga förmågor. Namn gör så att en person eller grupp kan finnas på flera platser samtidigt.

En civil olydnadsaktion som får ett namn kan mångfaldiga sig. Trots att den utfördes på en plats börjar den agera även på andra platser i världen. Och trots att den utfördes på ett bestämt datum så sätter den igång att göra märkliga

hopp i tiden. Ibland kan den agera så långt in i framtiden att alla dess deltagare hunnit dö.

Politiska aktioner behöver namn för att leva

En civil olydnadsaktion med ett namn fortsätter verka på andra platser och vid andra tidpunkter. Ett tydligt exempel är Saltmarschen där Gandhi och andra bröt Englands saltmonopol. Saltmarschen fortsätter marschera. Den tar sig över till samtal, reflektioner, filmer och böcker. Saltmarschen gör fortfarande motstånd mot lydnad och koloniala ordningar.

Vi som jobbar med plogbillsaktioner är noga med att namnge varje plogbillsaktion. Min första avrustning av vapen 1984 var med Pershing Plowshares. Vi avrustade kärnvapenraketen Pershing II i Martin Mariettas fabrik i Florida. Vi åtta som hamrade på raketen fick åtta års fängelse, själv utvisades jag efter femton månader.

Utvisad

Tjugofyra år efter Pershings Plowshares avrustning blev jag gripen då jag den 5 februari 2008 mellanlandade på JF Kennedys flygplats. Gränspolisen ville utvisa mig tillbaka till Sverige. Jag var dock på väg till Guatemala för att träffa en gammal plogbillsaktivist som senare arbetat som en sorts ickevåldslivvakt för befrielsekämpar i Centralamerika. Under förhöret med immigrationspolisen föreslog jag att de skulle utvisa mig till Guatemala istället. Efter fem timmar i fångenskap blev jag troligen den första svensk som utvisats till Guatemala.

Ytterligare några år senare, påsken 2014, planerade jag och två från Pershing Plowshares att fira 30-års jubileet för vår avrustning av kärnvapenraketen. Vi tänkte återigen åka till en vapenfabrik i Florida och utföra civil olydnad. För att jag skulle kunna ta mig till Florida konspirerade plogbillar och krigsvägrare från tre nationalstater om att smuggla mig över USAs gräns. Den här gången var det inte immigrationspolisen som hindrade mig. Vi gränslösa ickevåldsaktivister var alltför fast i våra nationella organisationer och vi hann inte med att koordinera smuglingen.

Jag har aldrig sett en nationsgräns i naturen så de är väl en form av vidskepelse. Men när gränser namnges kan de sätta sig i våra kroppar och

organisationer, där existerar de.

Texten är utkast för boken *Mode och motstånd* av Otto von Busch och Per Herngren (Korpen, 2016).